

Energiatehokkuus korjausrakentamisessa ilmastonmuutoksen hillinnän tukena



GORILLA



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Euroopan aluekehitysrahasto tukee kuntien, yleishyödyllisten yhteisöjen, kehittämis- ja tutkimuslaitosten sekä yritysten innovaatiohankkeita, joilla tähdätään asumisen energiatehokkuuden parantamiseen ja uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseen korjausrakentamisen avulla.

Tietoa hankekäytännöistä ja lisätiedon lähteistä tämän esitteen sivulla 7.



Energiatehokkuus korjausrakentamisessa

Suomalainen rakentamisen energiaosaaminen ja sen määrätietoinen kehittäminen auttavat meitä saavuttamaan tavoitteemme kasvihuonekaasujen vähentämisessä. Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) tukee korjausrakentamisen innovaatio- ja verkostohankkeita, jotka tehostavat asumisen energiankäyttöä.

Energiatehokkuuden parantaminen on todettu tehokkaimmaksi keinoksi hillitä ilmastonmuutosta. Energiankäytön tehostaminen on usein myös kustan-

nustehokasta, ja erilaisille toimialoille on löydettävissä selkeitä ja helposti toteutettavia säästökohteita. Hyviä käytäntöjä ja tekniikoita on jo olemassa, ja uusia innovaatioita syntyy toimintoja kehitettäessä.

Kansainvälisten arvioiden mukaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen tähtäävät toimet kohdistuvat erityisesti rakennuksiin ja kotitalouksiin.

Suomessa rakennuskannan energiankäyttöä halutaan tehostaa niin, että kulutus laskee vähintään 30 prosenttia vuoteen 2030 mennessä ja 60 prosenttia vuoteen 2050 mennessä. Jotta tavoitteisiin päästään, tarvitaan Euroo-

pan unionin direktiiviohjauksen ja uudisrakentamista ohjaavien kansallisten rakentamismääräysten tiukentamisen ohella vapaaehtoisia tehostamistoimia.

Yhteiset ilmastotalkoot

Suomi on sopinut yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltioiden kanssa kasvihuonekaasujen vähentämisestä. Tavoitteisiin pääseminen edellyttää muun muassa nykyistä laajempia energiatehokkuutta ja energiansäästöä edistäviä toimenpiteitä.

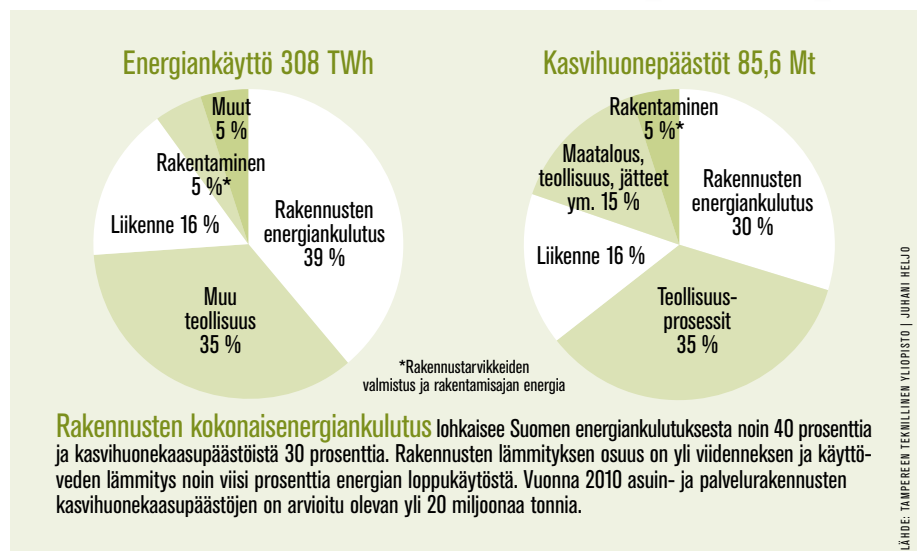


GORILLA

ssa ilmastonmuutoksen hillinnän tukena

Suomen sitoumukset:

- Kasvihuonekaasujen vähentäminen: vuoteen 2020 mennessä 20 % (30 % mikäli myös muut maat vähentävät päästöjään), vuoteen 2050 mennessä 60–80 % vuoden 1990 tasosta
- Uusiutuvan energian osuus vuonna 2020: 38 %
- Liikenteen biopolttoaineet vuonna 2020: 10 %



LÄHDE: TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO | JUHANI HELJO

Korjausrakentaminen elvyttää

Kun talouden suhdanteet heikenevät, rakennustoiminta elvyttää. Etenkin korjausrakentamisella on myönteinen vaikutus työllisyyteen, ja se tukee koko rakennusalaan suhdanteiden vaihtelussa.

Taantumassa korjausrakentamisen osuus nouseekin yli puoleen kaikista asuntorakentamisen investoinneista.

Energiaosaamista peruskorjaukseen

Olemassa olevan rakennuskannan energiatalouden perusparantaminen tuottaa merkittäviä säästöjä. Se tarjoaa myös hyvän mahdollisuuden selvittää uusiutuviin energialähteisiin siirtymistä rakennusten lämmityksessä.

Suomessa on noin 55 000 kerrostaloa, joista enemmistö on rakennettu 1970–90-luvuilla. Näistä aravaraohitettuja kerrostaloja on kolmannes. Suurin perusparannustarve on 1970-

luvun rakennuksissa, joissa korjausten arvo on vuosittain noin 240 miljoonaa euroa.

Ilmastotavoitteet lisäävät rakennusten energiakorjausten tarvetta. Tällä hetkellä vuokrataloissa käynnistetään vuosittain alle tuhat korjaushanketta, joista vain seitsemän prosenttia kohdistuu energiatalouden parantamiseen.

Energia- ja ilmastonäkökulma on nostettava entistä enemmän esille asuinrakennusten korjausrakentamisessa. Peruskorjauksilla voidaan parantaa rakennusten energiatehokkuutta,

siirtyä uusiutuvan energian käyttöön lämmityksessä ja ohjata energiatehokkaaseen asumiseen. Kustannustehokkaat ratkaisut pienentävät lämmityskuluja samalla kun lämmityksen kasvihuonepäästöt pienenevät.

Suomessa on paljon rakentamisen energiaosaamista, mutta sen jalostaminen on vielä kesken. Asiantuntijuuden ja teknologioiden tuotteistaminen palvelukokonaisuuksiksi innovaatioverkostoissa avaa uusia markkinoita ja tarjoaa yrityksille ja yhteisöille kansainvälistä imago- ja kilpailuetua.

Ympäristöinnovaatioista liiketoimintaa

Yksittäisten menetelmä- ja tuoteratkaisujen rinnalle tarvitaan uusia toimintamalleja, yhteistyötä ja näkemystä, joista syntyy kilpailukykyisiä palvelukokonaisuuksia kotija vientimarkkinoille.

Aikaisemmin energian hinta ja sen korotuspaineet olivat selvä korjausrakentamista ja rakennusten energiatehokkuuden parantamista vauhdittava tekijä. Ilmasto- ja energiastrategian sekä valtioneuvoston korjausrakentamista koskevan periaatepäätöksen myötä näkökulma muuttuu entistä voimakkaammin asumisen ilmastovaikutusten arviointiin sekä rakennusten lämmityksestä ja käyttöveden lämmityksestä aiheutuvien kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen.

Valtio on mukana käynnistämässä energiatehokkuutta parantavia sekä uusiutuvien energialähteiden käyttöä edistäviä toimia. Päävastuu kehittämisestä ja toimenpiteiden toteutuksesta on alan toimijoilla. Ympäristöinnovaatioiden ja uusien ratkaisujen kehittäminen korjausrakentamisen tarpeisiin edellyttää aktiivisuutta ja halua soveltaa energia-tekniologiaa uudella tavalla. Pysyviä vaikutuksia ja etuja on saavutettavissa, mikäli energiatehokkuuden parantamiseen löytyy markkinaehtoisia ratkaisuja ja palvelumalleja.

Korjausrakentamisen innovatiiviset ratkaisut voivat olla suuria kokonaisuuksia suunnittelusta toteutukseen, mutta kehittyvä toimiala tarjoaa kehittämismahdollisuuksia myös erikoistuneille osaratkaisuille ja uudenlaisten verkos-

tojen kehittämiseksi. Yhteistä näille on, että toiminta, tuotteet ja palvelut perustuvat osin tai kokonaan ilmastonmuutoksen torjuntaan ja kestäväan kehitykseen.

Kansainvälisillä markkinoilla tuotteiden ja palveluiden energiatehokkuutta pidetään tärkeänä laatuun ja hankintapäätökseen vaikuttavana tekijänä. Suomen ja suomalaisten yritysten kilpailukykyyn kannalta on tärkeä olla eturintamassa luomassa palveluita, tuotteita ja liiketoimintaa korjausrakentamisen toimialalla. Järjestelmällinen panostus teknologian kehittämiseen alentaa pitkällä aikavälillä varmimmin kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen kustannuksia.



Rahastot ja tukitoimet vauhdittavat hankkeita

Energiankulutuksen vähentäminen on kiinteä osa kaikkea peruskorjaus- ja rakennustoimintaa. Ympäristöinnovaatioihin ja ilmastonmuutoksen hillintään tähtääviä hankkeita varten on olemassa valmiita rahoituskäytäntöjä.

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) tukee innovaatiohankkeita, jotka vahvistavat alueiden kilpailukykyä ja elinvoimaisuutta. Rahaston avulla edistetään ympäristönäkökulman sisällyttämistä alueiden ja yritysten kehittämiseen ja

vahvistetaan synergiaa ympäristön, talouden ja työllisyyden välillä. Korjausrakentamista ja yksittäisiä energiatehokkuutta edistäviä hankkeita tuetaan kansallisilla järjestelmillä, kuten suhdanneluontoisilla avustuksilla, investointituelle sekä rahoitus- ja takausjärjestelmillä.

EAKR-hankkeiden lähtökohta on, että ne parantavat alueellisen elinkeinotoiminnan mahdollisuuksia esimerkiksi uusia palveluja kehittämällä tai tuotantoa sopeuttamalla. Rahoitusta suuntaavat suuraluekohtaiset ohjelma-asiakirjat, joissa energiankäytön tehostamisen ja uusiutuvien energialähteiden edistämi-

sen pilottihankkeet ovat mahdollisia. Alueiden omaleimaisuus ja kullekin alueelle keskeiset kehittämistarpeet ohjaavat rahastosta tuettavia energia- ja ympäristöhankkeita.

Ohjelma kannustaa uudelleen yhteistyöhön ja verkostoitumiseen kuntien, yhteisöjen, kehittämis- ja tutkimuslaitosten sekä yritysten välillä. Innovaatioiden, tuote- ja palvelukonseptien sekä teknologioiden yhdistäminen tuottaa myös korjausrakentamiseen tehokkaita työkaluja energiankäytön tehostamiseen ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseen.



Verkostoit ideaat innovaatioiksi

1. Tutustu EU-ohjelmiin ja toimintalinjojen tavoitteisiin, rahoituksen hakuaikoihin ja muihin ehtoihin internetissä www.rakennerahastot.fi
2. Muodosta kehittämissyhmä työstämään ideaa, joka soveltuu rakennerahaston ohjelmaan.
3. Ota yhteys alueesi ELY-keskukseen jo suunnitteluvaiheessa. ELY-keskus voi tarjota asiantuntija-apua hankkeen suunnitteluun ja käynnistämiseen. www.ely-keskus.fi
4. Tutustu rakennerahasto-ohjelman lisäksi maakuntaohjelmien strategioihin ja toteuttamissuunnitelmiin.
5. Tee hankesuunnitelma, josta ilmenee hankkeen tavoitteet ja toimenpiteet, yhteistyökumppanit, työnjako, kustannusarvio, rahoitussuunnitelma sekä toteutusajataulu.
6. Täytä rakennerahaston tukihakemus EURA2007-järjestelmässä www.eura2007.fi. ELY-keskusten myöntämää yritysrahoitusta, Tekesin tutkimus- ja kehittämissuunnitelmia sekä Finnvera Oyj:n lainoja ja takauksia haetaan omilla hakulomakkeillaan. Kysy lisätietoja suoraan rahoittajilta.

Hyviä hankekäytäntöjä haetaan

Energiatohokkuuden kehittämiseen ja uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseen korjausrakentamisessa kaivataan lisää verkostoosaamista ja innovaatiotoimintaa, joita Euroopan aluekehitysrahasto tukee alueellisten ohjelmien mukaisesti.

Hankkeet voivat liittyä esimerkiksi matalaenergiarakentamisen tuotteistamiseen, peruskorjauspalveluihin liittyvien energiakonseptien kehittämiseen tai asumisen ekotehokkuuden edistämiseen uusilla teknologioilla. Tuotekehityksen ohella tähdätään kuntien, yritysten ja yhteisöjen välille syntyvään alueiden kilpailukykyä ja elinvoimaisuutta lisäävään yhteistyöhön.

Esimerkiksi Itä-Suomessa on käynnistymässä kiinnostava verkostohanke, jossa tuotetaan tietoa energiatohokkaan korjausrakentamisen vaikutuksista kiinteistöjen rakenteisiin, sisätilojen laatuun ja terveellisuuteen. Samalla kehitetään arviointimalli energiatohokkuuden parannustoimenpiteiden vaikutuksista. Hankekokonaisuudessa toimivat yhdessä Itä-Suomen yliopisto, Kuopion kaupunki ja useita alan yrityksiä.

Vipuvoimaa EU:lta

2007–2013

Euroopan aluekehitysrahasto tukee kuntien, yleishyödyllisten yhteisöjen, kehittämis- ja tutkimuslaitosten sekä yritysten innovaatiohankkeita, joilla tähdätään asumisen energia-
tehokkuuden parantamiseen ja uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseen korjausrakentamisen avulla.

ELY-keskukset: www.ely-keskus.fi

EU:n rakennerahastot: www.rakennerahastot.fi

Ympäristöministeriö: www.ymparisto.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö: www.tem.fi



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto